

1945 >
> 1989

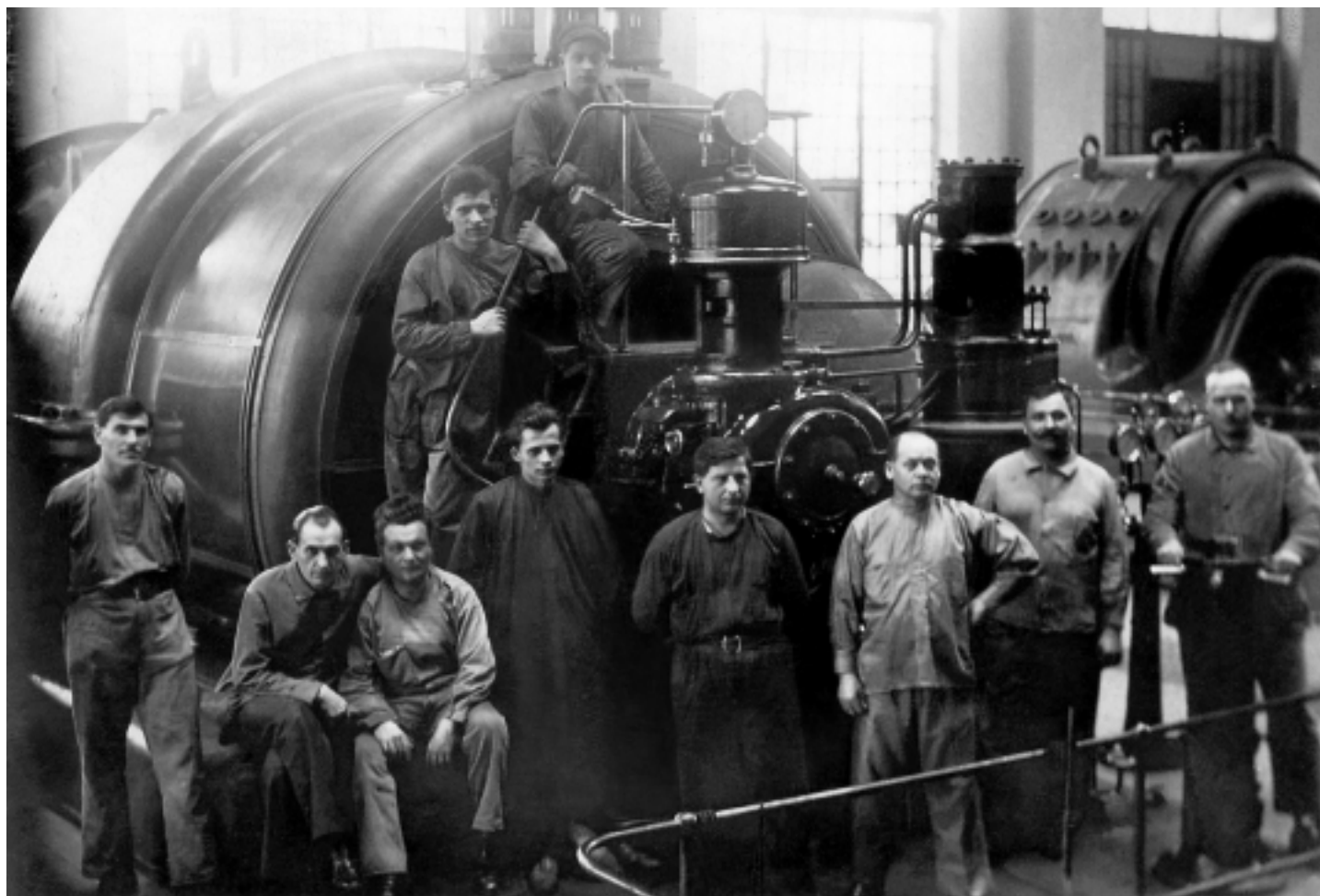
III. KAPITOLA

*Období poválečné a období centrálně řízené ekonomiky
1945–1989*

III. KAPITOLA

1945>
>1989

Jako všude v republice, tak také v Elektrických podnicích pražské obce se od prvních týdnů po osvobození začíná účtovat s obtížemi a následky vyvolanými předcházejícím válečným obdobím. Mnoho pracovníků bylo v průběhu válečného konfliktu totálně nasazeno v Německu, zavlčeno do koncentračních táborů a zraněno koncem války při bojích v Praze. Řízení firmy se ujímají nové orgány – komise pro Elektrické podniky (orgán Ústředního národního výboru hlavního města Prahy), který nahradil dřívější správní radu, a zvolená závodní rada – představitel zaměstnanců. Oficiálně však dál existovaly Městské podniky pražské. Závodní rada se v jednom z prvních úkolů postarala o odškodnění válečných obětí, např. v září 1945 bylo proplaceno půl milionu Kčs jako podpora pozůstalým po padlých zaměstnancích a dále byly proplaceny mzdy 28 zaměstnancům zraněným během května 1945, kteří se dlouhodobě léčili.

Zaměstnanci holešovické elektrárny u jednoho z turbogenerátorů ve strojovně

Zásadní změnu v dalším vývoji energetiky na území hlavního města znamenal dekret prezidenta republiky z 24. října 1945 o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, kterým bylo provedeno znárodnění všech energetických podniků a zařízení sloužících k výrobě, opatřování rozvodu a dodávce energie všeho druhu, kterou lze rozvádět širšímu okruhu spotřebitelů.

Na jeho základě 7. 3. 1946 zřídil ministr průmyslu národní podnik Středočeské elektrárny, jehož součástí se stala i bývalá elektrárenská část Elektrických podniků.

V rámci tohoto organizačního uspořádání zaměstnanci Středočeských elektráren, n. p., plnili nové úkoly. Prvým z nich bylo pozdvihnout úroveň služeb obyvatelstvu hlavního města Prahy na předválečnou úroveň. Kromě tohoto úkolu byly organizovány brigády do pohraničí, které měly za úkol dokončit úplnou elektrizaci vesnic a osad v pohraničí. Postupně docházelo k oklešťování demokratických principů předválečné republiky a k naprosto deformovanému postavení podniku v kontextu celé společnosti. Opravdové smýšlení zaměstnanců podniku se projevilo v únoru 1948, kdy se pražští pracovníci Středočeských elektráren, n. p., postavili za požadavky řešení vládní krize prezidentem Benešem a nepřipojili se k hodinové stávce dne 24. 2. 1948.

Po únoru 1948 někteří zaměstnanci museli svá pracoviště opustit. Pracovníci podniku byli nuceni absolvovat organizované brigády, podnik ztratil možnost rozhodovat sám o sobě a v rámci centrálně řízené ekonomiky pouze plnil příkazy politických orgánů. Hospodářsko-ekonomické podmínky byly dány požadavky doby:

- podstatně zvýšit podíl těžkého průmyslu, stavět nové hutě, doly, elektrárny, strojírný,
- přejít v zemědělství od malovýroby k družstevní velkovýrobě,
- dokončit osídlení pohraničí,
- v rámci možností zdokonalovat technické vybavení průmyslu v celém národním hospodářství,
- změnit orientaci zahraničního obchodu a mezinárodní hospodářské spolupráce.

V dalších letech prošlo řízení československé energetiky složitým vývojem. V roce 1950 došlo k organizačnímu oddělení výroby elektřiny od jejího rozvodu. Současně byla územní působnost nově zřízených podniků upravena podle nových krajů. Tak vznikly Pražské energetické rozvodné závody, n. p., později začleněné do národního podniku Energotrúst Praha. Dalekosáhlé direktivní změny hospodářství pohltily veškeré investiční prostředky a přesunuly podstatnou část pracovníků do výrobního procesu. Tyto skutečnosti se zákonitě odrážely i v činnosti Pražských energetických rozvodných závodů, n. p. Pracovní kapacity se přenášely z hlavního města Prahy na mimopražské preferované energetické stavby republiky (Slapy, elektrárny na Mostecku a na Ostravsku), na rozšiřování napájecí sítě 110 kV, na pomoc při elektrifikaci JZD a podobně. Celostátní ekonomická koncepce až do roku 1955 omezila příliv potřebného objemu prostředků do terciální správy a do správy služeb, kam patřil i rozvod elektrické energie na území hlavního města Prahy. Činnost pražských elektrikářů proto byla nasměrována zejména do údržby a na provádění generálních oprav stávajícího zařízení, které bylo vybudováno v období první republiky.

Zařízení elektrického rozvodu se vzhledem k vysokým vlastním investicím obvykle budovala za pomoci tzv. cizích investorů, kteří při výstavbě objektů a sídlišť zařizovali i rozsáhlé nové části elektrického rozvodu VN a NN. Příkladem takovéto výstavby jsou sídliště Strašnice a Vršovice. V roce 1952 došlo vlivem výbuchu olejového vypínače 3 kV při zapnutí kabelu 3 kV ke zkratu, který způsobil pracovník poruchové služby. Následkem toho došlo k úplné destrukci rozvodny 22/3 kV v Sokolské ulici. Proto bylo nutno vybudovat novou rozvodnu zvanou Karlov v ulici Ke Karlovu, která byla uvedena do provozu v roce 1956. Tato rozvodna byla osazena 4 transformátory 6,3 MVA 22/3 a 1 transformátorem 5 MVA 22/6 kV. Rozvodna 22/3 a 6 kV byla vybudována kobkovým způsobem jako dvousystémová s podélným dělením sběren, vyzbrojená expanzními vypínači a byla umístěna ve zděné budově. Několikaletá kritická situace v napájení části Nového Města a Vinohrad byla zvládána zvýšenou údržbou stávajícího přetěžovaného zařízení a různými provizorií.

Rozsah investiční činnosti v letech 1948–1955 vedl ke kritické situaci v zásobování elektrickou energií zejména na pravém břehu Vltavy ve zdrojích nadřazené soustavy 110 kV a TR 110/22 kV. Proto se začínají budovat TR 110/22 kV Běchovice, Východ a Sever II, které se postupně uvádějí do provozu v letech 1956, 1957 a 1958. Rozvoj průmyslové oblasti Vysočan si v roce 1957 vyžádal urychlit proces zprovoznění transformovny 110/22 kV Východ, která je umístěna v objektu ČKD Praha. Rozvodna 22 kV je společná s rozvodnou pro ČKD.

Ročník 1945.

297

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé

Číska 47.

Vydána dne 27. října 1945.

Cena K 4,00.

Obsah:

(100.—104.) 100. Dekret presidenta republiky o národním dole a některých průmyslových podnících. — 101. Dekret presidenta republiky o národním náležených podnících průmyslu potravinářského. — 102. Dekret presidenta republiky o národním náležených bank. — 103. Dekret presidenta republiky o národním náležených podnících. — 104. Dekret presidenta republiky o národním náležených podnících.

100.

Dekret presidenta republiky ze dne 24. října 1945

o národním dole a některých průmyslových podnících.

K návrhu vlády a po dohodě se Slovenskou národní radou ustanovuje:

část I.

Režim národnosti

§ 1.

(1) Dle vyhlášky č. 1228 ze dne 7. března 1945 (Úřední list č. 82 ze dne 14. května 1945) mění se:

1. podniky provozované podle obecního hospodářského zákona, kterými spravoval podle § 122 a 41 obecního hospodářského zákona a práva majitelů podniků podle § 1, zákona č. 1, částka VII dohazujících soudních prací z roku 1941, platných v Československu;

2. energetické podniky a některé státní výrobny, osvětlovací, vodní a elektrické energie všeho druhu, kterým lze rozdělit úroveň elektrického napětí, zejména elektrické, plynu a plynu, a výrobny výroby národních zařízení energetických podniků, které energii převádějí na spotřebu;

3. elektrické, osvětlovací, vodní, tepelné, hmotné na kovové kovy a výrobny výroby kovů vzhledem k hospodářské nezastatelnosti;

4. některé dole, ocelové, kovářské a hutní výroby kovů, a více než 400 zaměstnanců podle příslušného stavu ke dni 1. ledna 1945 ad 1944;

5. některé, zejména a některé kovů, pokud souvisejí jen s nimi nebo s nimi;

6. podniky průmyslu kovodělného, elektrotechnického, jemné mechaniky a optiky, a více než 500 zaměstnanců podle průměru stavu ke dni 1. ledna 1945 ad 1944;

7. podniky státního průmyslu, které svým významem i výrobou zaměstnávají jen malou výrobu vojenských výrobků, a výroby výrobků;

8. z oboru chemického průmyslu podle stavu v den vydání tohoto dekretu:

a) podniky z továrního průmyslu pro výrobu z látek výroby: kyseliny, soli, nebo dusičná, kyselina vápenná nebo křemíková, umělého hnojiva, kyseliny uhličitých, uhličitých kovářských nebo slávek elektrolýz, soli amoniakální, vodního skla, náplně, umělých kůže, umělých kůže spojovacích a tělesných materiálů, průmyslových tělesných, kyseliny octové, amoniaku nebo amoniaku a dusičná kyselina, benzenu a jeho homologů, čistících prostředků, olejů a pohonných látek motorových, destilátů ropy, kyseliny kyseliny nebo kyseliny, umělých sládek, umělých vláken, syntetického kůže, syntetického kůže pro motorová vozidla a jiné kůže;

b) podniky výroby chemicko-farmaceutické;

9. doba a některá zařízení, zejména, kůže, skla, dřeva, vysokohodnotných dřevinných olejů a jiných některých, podniky pro výrobu cementu a cementových solí;

10. podniky pro výrobu technického parafinu, syntetického oleje, a více než 120 zaměstnanců podle průměru stavu ke dni 1. ledna 1945 ad 1944;

11. podniky pro výrobu skla a umělého skla pro umělého skla, podle stavu v den vydání tohoto dekretu;

11

STŘEDOČESKÉ ELEKTRÁRNY, národní podnik.

PRAGA VII, BUBENSKÁ 1

SČE

P. T.

V Praze dne 24. května 1946.

Vyhláškou č. 1228 ze dne 7. března 1945 (Úřední list č. 82 ze dne 14. května 1945) mění ministr průmyslu podle dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945 č. 100 Sbírky, o národním dole a některých průmyslových podnících, název národního podniku, jehož firma má:

„STŘEDOČESKÉ ELEKTRÁRNY, NÁRODNÍ PODNIK“.

Představení jeho podnikání jest: výroba, rozvod, nakládání a odbyt elektrické energie, starší zařízení sloužící k její výrobě, rozvodu, spotřebě a distribuci jakož i výkon územních a jejích správních národních podniků.

Nový národní podnik přejímá majetek a škody národních podniků:

Ústřední elektrárny, akc. spol. v Praze XVI, V lesích 1,

Městské podniku podniků, Praha VII, Bubenská 1 (jeden elektrárny a stěh),

Středočeské elektrárny, spol. s r. o., Praha II, Dítěřská 21,

Severočeské elektrárny, a. s., Podkarpát,

Elektrárnské a dopravní podniky, akc. spol. v Mostě.

Mimo to se do něho vřítají dalších 148 nových národních podniků, uvedených podrobně ve zvláštní vyhlášce č. 1228.

Vedoucím ředitelem nového podniku byl jmenován Ing. Dr. František Šembera, jeho náčelníkem Ing. František Jäger a Ing. Oldřich Šteiner.

Prošim, aby se všichni korespondenti, týkající se střední správy národního podniku, mohli zpat na adresu: Středočeské elektrárny, národní podnik - Praha VII, Bubenská 1.

Ostatní korespondenci pro podniky všeobecně adresuje každému pronájem jako dříve do jejich přírodního sídla, avšak s označením nového sídla firmy. Aby se zabránilo omylům v doručování pošty, uvěďte ovšem v sídlové i firmu původní. Bude tedy na př. adresa bývalých ÚE mít takto:

Středočeské elektrárny, národní podnik (dříve Ústřední elektrárny a. s.), Praha XVI, V lesích 1.

adresa bývalých EP podniků:

Středočeské elektrárny, národní podnik (dříve Městské podniky podniků), Praha VII, Bubenská 1.

adresa bývalých Středočeských elektráren, spol. s r. o.:

Středočeské elektrárny, národní podnik (dříve Středočeské elektrárny, spol. s r. o.), Praha II, Dítěřská 21, stěh.

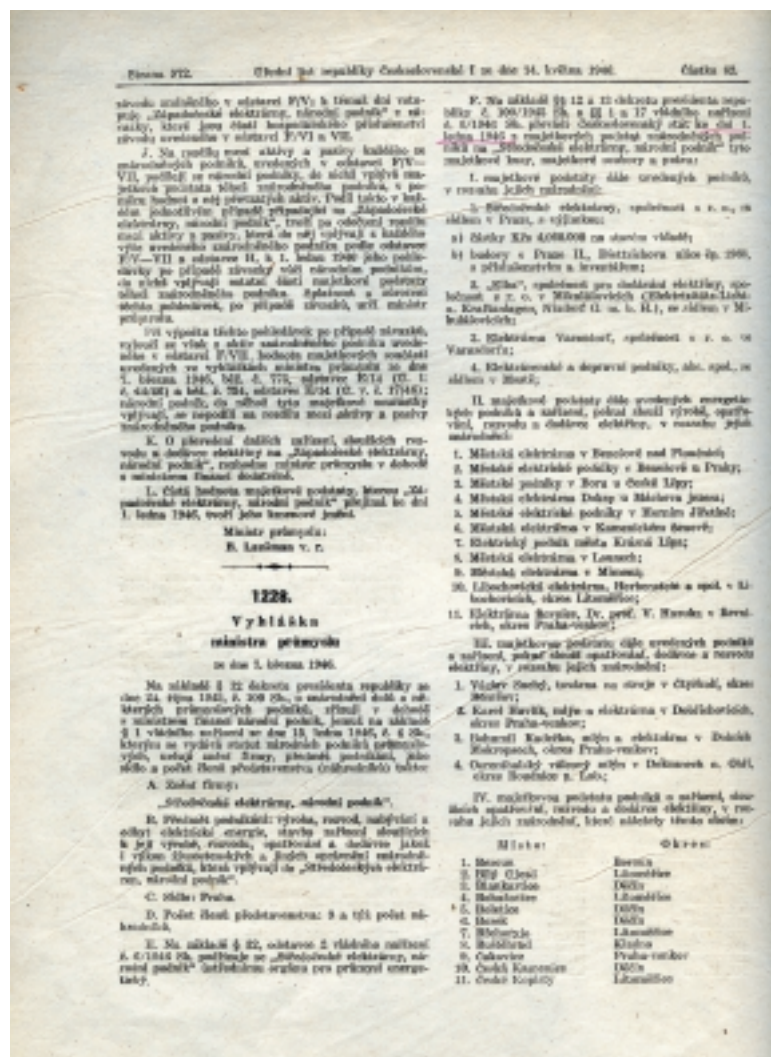
Korespondenci a různá újednání vztahující se k podnikům, podnikům pronájem na náklady zaměstnání, dříve ředitelství SČE dosavadní prokuristé, členové národní správy nebo zmocnění jednotlivých vztahujících podniků. Šestiny v této dispozici označíte Váš podnik, po provedení náležitých formalit.

Děkujeme Vám již napřed za správné adresování dopisů, jež nám zasíláte předtím do nové administrativy a prosíme, aby se ve svých expedicích buď nebylo potřebné změny.

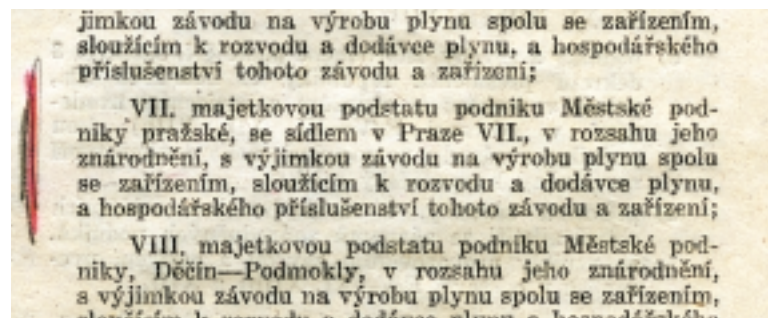
STŘEDOČESKÉ ELEKTRÁRNY, NÁRODNÍ PODNIK, Ing. Dr. Frant. Šembera, v. r.

První strana Sbírky zákonů a nařízení s dekretem prezidenta republiky č. 100/1945 Sb., kterým byla znárodněna československá energetika.

Oznámení o ustavení národního podniku Středočeské elektrárny, který převzal veškerá zařízení sloužící k výrobě a distribuci elektřiny v Praze.

Číslo 11. Úřední list republiky Československé I ze dne 14. května 1946. Strana 1228.	
Místní	Okres
1. Dobruška	Dobruška
2. Dobruška	Dobruška
3. Dobruška	Dobruška
4. Dobruška	Dobruška
5. Dobruška	Dobruška
6. Dobruška	Dobruška
7. Dobruška	Dobruška
8. Dobruška	Dobruška
9. Dobruška	Dobruška
10. Dobruška	Dobruška
11. Dobruška	Dobruška
12. Dobruška	Dobruška
13. Dobruška	Dobruška
14. Dobruška	Dobruška
15. Dobruška	Dobruška
16. Dobruška	Dobruška
17. Dobruška	Dobruška
18. Dobruška	Dobruška
19. Dobruška	Dobruška
20. Dobruška	Dobruška
21. Dobruška	Dobruška
22. Dobruška	Dobruška
23. Dobruška	Dobruška
24. Dobruška	Dobruška
25. Dobruška	Dobruška
26. Dobruška	Dobruška
27. Dobruška	Dobruška
28. Dobruška	Dobruška
29. Dobruška	Dobruška
30. Dobruška	Dobruška
31. Dobruška	Dobruška
32. Dobruška	Dobruška
33. Dobruška	Dobruška
34. Dobruška	Dobruška
35. Dobruška	Dobruška
36. Dobruška	Dobruška
37. Dobruška	Dobruška
38. Dobruška	Dobruška
39. Dobruška	Dobruška
40. Dobruška	Dobruška
41. Dobruška	Dobruška
42. Dobruška	Dobruška
43. Dobruška	Dobruška
44. Dobruška	Dobruška
45. Dobruška	Dobruška
46. Dobruška	Dobruška
47. Dobruška	Dobruška
48. Dobruška	Dobruška
49. Dobruška	Dobruška
50. Dobruška	Dobruška
51. Dobruška	Dobruška
52. Dobruška	Dobruška
53. Dobruška	Dobruška
54. Dobruška	Dobruška
55. Dobruška	Dobruška
56. Dobruška	Dobruška
57. Dobruška	Dobruška
58. Dobruška	Dobruška
59. Dobruška	Dobruška
60. Dobruška	Dobruška
61. Dobruška	Dobruška
62. Dobruška	Dobruška
63. Dobruška	Dobruška
64. Dobruška	Dobruška
65. Dobruška	Dobruška
66. Dobruška	Dobruška
67. Dobruška	Dobruška
68. Dobruška	Dobruška
69. Dobruška	Dobruška
70. Dobruška	Dobruška
71. Dobruška	Dobruška
72. Dobruška	Dobruška
73. Dobruška	Dobruška
74. Dobruška	Dobruška
75. Dobruška	Dobruška
76. Dobruška	Dobruška
77. Dobruška	Dobruška
78. Dobruška	Dobruška
79. Dobruška	Dobruška
80. Dobruška	Dobruška
81. Dobruška	Dobruška
82. Dobruška	Dobruška
83. Dobruška	Dobruška
84. Dobruška	Dobruška
85. Dobruška	Dobruška
86. Dobruška	Dobruška
87. Dobruška	Dobruška
88. Dobruška	Dobruška
89. Dobruška	Dobruška
90. Dobruška	Dobruška
91. Dobruška	Dobruška
92. Dobruška	Dobruška
93. Dobruška	Dobruška
94. Dobruška	Dobruška
95. Dobruška	Dobruška
96. Dobruška	Dobruška
97. Dobruška	Dobruška
98. Dobruška	Dobruška
99. Dobruška	Dobruška
100. Dobruška	Dobruška

Vyhláška ministra průmyslu, kterou byly zřízeny Středočeské elektrárny, národní podnik – jejich součástí se stala i elektrárnská část Městských podniků pražských, někdejších Elektrických podniků hl. města Prahy.

Transformační stanice 110/22 kV Sever v areálu holešovické elektrárny sloužila v letech 1926–1980; byla prvním zařízením svého typu v Praze.

Po znárodnění energetiky vystřídal původní nápis Elektrické podniky na ústřední budově v Holešovicích neon Sláva komunismu – „zdobil“ tuto budovu až do roku 1990.

Budova cejchovny a zkušebny v Holešovicích, dokončená v roce 1940

Vnitřek nové cejchovny krátce po dokončení

Transformovna 110/22 kV Praha Sever II byla zprovozněna v roce 1958 jako napájecí bod 110 kV. V roce 1970 byla přistavěna rozvodna 22 kV a transformovna 110/22 kV pro napájení Severního Města. Rozvodna 110 kV je provedena jako venkovní, klasická a třísystémová. Hlavní konstrukce je kovová. Do rozvodny je vyveden výkon z elektrárny Mělník I vedením V 909 a V 910. Je dimenzována na zkratový výkon 3500 MVA.

Stav sítě rozvodu elektrické energie sloužících k napájení hlavního města Prahy byl v 60. letech následující – síť 110 kV o celkové délce 23,5 km jednoduchého vedení byly tvořeny převážně vodiči o průřezu 3 x 185 AIFe 6. Tato vedení napájela 5 stávajících transformoven 110/22 kV, které byly popsány v předchozím textu. Tyto sítě byly v průměru 23 roků staré; 12 % jich bylo technicky a morálně zastaralých. Přenosově sice vyhovovaly, zejména s ohledem na jejich dobudování v padesátých letech, ale v případě poruch nebyly plně spolehlivé. Byly převážně vybudovány jako dvojité vedení na společných podpěrách. Z této sítě má hlavní město Praha pouze jediného odběratele průmyslového charakteru – ČKD Vysočany.

Kabelové sítě 22 kV měly převážně charakter napájecí, méně pak distribuční. V průměru byly 25 let staré; ze 33 % morálně a technicky zastaralé, o celkové délce 420 km. Napájecí síť byla provedena kabely o průřezu 3 x 120 mm² Cu typu HTP, distribuční síť pak kabely 3 x 50 mm² Cu HTP 70–120 mm² AI HATP. Při vyčerpání rezerv byla tato síť schopna zhruba 8 let sledovat přibližně 7% přirozený trend vzestupu spotřeby.

Napájecí síť 22 kV sloužila pro napojení třinácti TR 22/6/3 kV a měníren pro Dopravní podniky; v menší části pak pro rozpínací stanice v dříve jmenovaných vybudovaných sítích v nových aglomeracích.

Distribuční síť 22 kV převážně sloužila pro napájení nejdůležitějších odběratelů průmyslového charakteru, zejména na Smíchově, v Libni a ve Vysočanech a jako síť překryvná v oblastech rozvodu VN o napětí 3 a 6 kV v 707 TS 22/0,4 kV a 1 TS 22/0,1 kV.

Vrchní síť 22 kV o celkové délce 315 km a průřezu 16–50 mm² Cu jednoduchého vedení byly převážně na hranici morálního a technického opotřebení. Pro snížení zkratového namáhání byly napájeny z TR 110/22 kV přes reaktory a z rozvodny 22 kV Spalovna přes oddělovací transformátory 22/22 kV. Tato síť sloužila k rozvodu elektrické energie v okrajových oblastech hlavního města Prahy a v přidružených obcích (zejména v jižní části).

Kabelové sítě 3 kV o celkové délce 652 km se dělily jako síť 22 kV na napájecí a distribuční. Tyto sítě (zejména napájecí) byly z 80 % přetížené. Napájecí síť byla vybavena kabely o průřezu 3 x 95 mm² Cu; distribuční síť pak kabely o průřezu 25–50 mm² Cu; z části pak 70 mm² Al. Navíc celá tato síť byla morálně a technicky zastaralá. Byla napájena z výše jmenovaných transformoven 22/3 kV, které kromě transformoven Karlov, Rokoska a Kavalírka byly rovněž opotřebované a vytížené, bez výkonových rezerv. Přitom tato síť sloužila pro rozvod elektrické energie odběratelům centrálních oblastí hlavního města Prahy s nejhustší zástavbou, tj. ze Starého a Nového Města, Vyšehradu, Vinohrad, Žižkova, Vršovic, centra Malešic a Strašnic, Libně, Vysočan, Kobylis, Malé Strany, Dejvic, Letné, Holešovic, Motola a Strahova z 1013 transformačních stanic 3 kV/NN. Síť 6 kV o celkové délce 81 km byly provozovány převážně jako sítě distribuční s vývody přímo z rozveden o průřezu 3 x 50 mm² Cu nebo 70 mm² Al. Sítě byly v průměru 27 let staré, ze 60 % morálně opotřebované a na mezích přenosových možností. Zásobovaly oblasti Břevnova, Nuslí, Pankráce, Michle, Podolí a Braníka. Napájeny byly z transformovny Zelená liška, Karlov a Klárov přes 221 transformační stanice 6 kV/NN.

V rámci nového územního uspořádání byl v roce 1960 konstituován národní podnik Středočeské energetické závody, který zabezpečoval zásobování Prahy a Středočeského kraje elektřinou. Návazně byla v rámci STE zřízena Okresní správa Praha. Dne 4. 9. 1960 byla dokončena plošná elektrifikace měst a obcí v Československu.

Dnes si již vůbec nedovedeme představit život bez elektrické energie, což před zhruba 45 lety nebylo zase až tak neobvyklé. Zatímco dnes si v zimě topíme, v létě se chladíme elektřinou, v dobách nedávných byli obyvatelé Prahy z některých okrajových čtvrtí vděční za možnost použít alespoň žárovku v objímce ke skromnému osvětlení.

V roce 1965 vznikly Československé energetické závody, n. p., později rozdělené na České a Slovenské energetické závody. Započatý rozvoj Prahy s morálně dožívající sítí VVN, VN a NN vyvolal potřebu stanovit dlouhodobější koncepční plány rozvoje sítí elektrické energie. Tak již v roce 1958 vzniká generel hlavního města Prahy v technickém odboru Středočeských energetických závodů, n. p., kde byla vypracována koncepce soustavy 110/22 kV s perspektivou do roku 1980 poplatná tehdejšími požadavkům a představám politických orgánů. Nutnost výstavby větších obytných aglomerací, obnova bytového fondu a zvyšování vybavenosti však vyvolávají silný tlak na nutný rozvoj energetických sítí. Proto bylo přikročeno k opatřením, která sledovala alespoň dočasné zlepšení kvality dodávky elektrické energie a situace v jejím rozvodu. Šlo zejména o následující opatření:

- odstraňování tzv. slabých míst v rozvodu,
- investiční zajištění takového rozvoje soustavy, aby tato byla na všech stupních napětí schopna sledovat alespoň přirozený trend rozvoje 7 % ve výkonu a 10 % v práci elektrické energie,
- vytvořit takové výkonové rezervy, aby při poruše jednoho prvku v každé napěťové hladině nedošlo k trvalejšímu výpadku proudu.

Podcenění potřeb města v oblasti zásobování elektrickou energií, nedostatek alokovaných investičních prostředků a stále se zhoršující všeobecný stav distribuční sítě vedl k nesystematickému a nekoncepčnímu dokončování transformoven a dalších obslužných zařízení, která jsou pro úplnost (zároveň se základními informacemi) uvedena dále.

Rozvoj průmyslu zejména v Praze 5-Smíchově a sídlištních celcích v oblastech Prahy 6 vyvolal potřebu urychleného dokončení a zprovoznění transformovny 110/22 kV Praha západ, což bylo realizováno v roce 1966 ve dvou etapách. V roce 1981 byla nahrazena nevyhovující skříňová rozvodna 22 kV novou umístěnou v samostatné budově a dále byla posílena transformace 110/22 kV na jednotkový výkon 63 MVA. Rozvodna 110 kV je klasického venkovního provedení se dvěma systémy přípojníc.

Energetický dispečink pražského metra v roce 1985

Pro rychlý rozvoj průmyslové oblasti Hostivaře byla uvedena do provozu transformovna 110/22 kV Měcholupy. Transformovna byla zprovozněna ve dvou etapách v roce 1968 při výstavbě plynárny. Slouží k napájení plynárny, průmyslových závodů a občanské výstavby v oblasti Hostivaře. Rozvodna 110 kV je venkovního provedení v zapojení do H; s vypínači u traf a ve spojení na zkratový výkon 4000 MVA.

Pro zlepšení energetické bilance oblasti Dejvic a Břevnova v soustavě 6 kV musela být uvedena do provozu transformovna 22/6 kV Octárna s transformátory 2 x 10 MVA a rozsáhlou napájecí sítí 6 kV, a to i přesto, že se původně po roce 1980 uvažovalo o likvidaci tohoto rozvodu po přeměně na 22 kV.

Vzhledem k nezbytnosti vyhovět stále vyšším požadavkům na distribuční soustavu bylo počátkem 70. let rozhodnuto provést přeměnu napětí z 3/0,1 kV na 22/0,4 kV na území celé zásobované oblasti. Bylo rozhodnuto provádět tuto přeměnu plošně, tj. ve větších územních celcích. Celková plocha historického jádra a centra ostatních čtvrtí o celkové zastavěné ploše 29,5 km² byla rozdělena na ucelené etapy podle charakteru území od 0,5 km² do 2,5 km².

Z analýz provedených v této době vyplynulo, že je nutno v rozmezí let 1970–1985 investovat do plošné přeměny napětí (nepočítaje v to místní opatření, odhadnuté na 100 mil. Kčs) cca 1,2 miliardy Kčs tak, aby bylo dosaženo likvidace veškeré sítě 3 kV a na jejím území též sítě 120 V.

Počínaje lety devadesátými (s přihlédnutím jednak k devalvaci koruny a k nutnosti masivních investic do rozvodu) se výše uvedená výše investic jeví jako velmi nízká. Podnik investoval v devadesátých letech (tento trend pokračuje i v novém tisíciletí) přibližně stejnou částku, avšak každoročně.

Vzhledem k tomu, že požadavkem bylo dokončit tyto změny do poloviny 80. let, bylo nutno v průměru ročně investovat 80 milionů Kčs. V porovnání s počátečním tempem přeměny napětí, kdy roční investice činily cca 14 mil. Kčs je zřejmé, že předpokládané náklady vynaložené na plošnou přeměnu napětí by v Praze stouply minimálně na 5,5násobek dřívějšího objemu ročních investic.

Po dokončení přeměny napětí v oblasti Letné z 3/0,1 kV na 10/0,4 kV v roce 1967 bylo započato koncem roku 1970 s plošnou přeměnou napětí z 3/0,1 kV na 22/0,4 kV realizací části I. etapy Staré Město. Toto se samozřejmě odrazilo na objemu investičních prostředků vyčleněných na řešení rizikových míst v ostatním rozvodu elektrické energie, který byl minimální a představoval pouze 20 % celkových prostředků.

I přes tyto určité úspěchy se rozvoj elektrizační soustavy Prahy v letech 1961–1985 nedařilo zajišťovat v potřebném objemu tak, jak by si to vyžadoval rozvoj města.

Naopak elektrizační soustava stárla rychleji, než byla obnovována, což způsobovalo potíže například při plošné přeměně napětí. Potíže vznikaly tím, že plány nebyly v plné míře realizovány, hlavně z důvodů dodavatelských a finančních. Neustále docházelo k rozšiřování zastavěných ploch v Praze a v posledních letech i k rozšiřování hranic na řadu obcí do té doby příslušejících ke Středočeskému kraji. Toto územní rozšiřování, které bylo způsobeno novou průmyslovou, ale hlavně bytovou výstavbou, se odráželo v růstu počtu zařízení, které musel Rozvodný závod Praha obhospodařovat, provozovat a udržovat. Rostla nejen hustota zařízení na jednotlivé plochy, ale rozrůstala se i zásobovaná oblast; zvětšovaly se dopravní vzdálenosti.

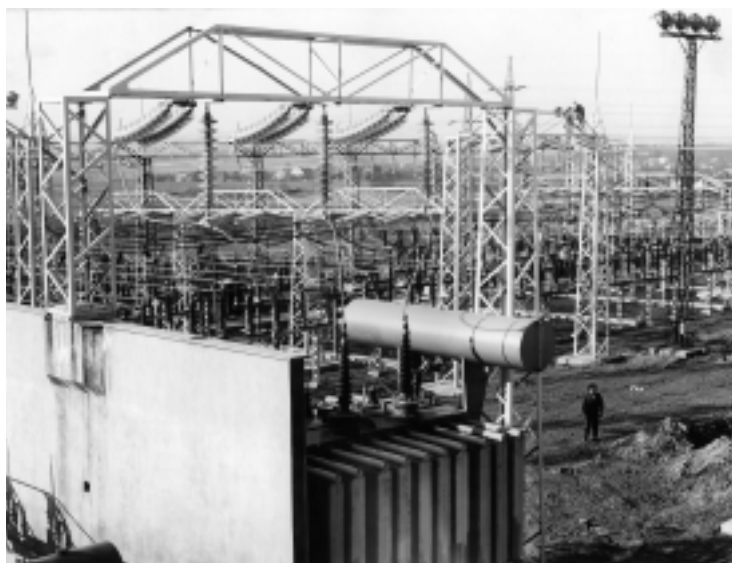
Dopravní problematika ve vnitřním městě donutila energetiku k ukládání kabelů do investičně náročných tunelů a kolektorů, tedy do tzv. „druhého suterénu“. Vlivem prudkého nárůstu dopravního zatížení dochází k značným problémům při likvidaci poruch, a proto bylo nutno realizovat nová rozmištění údržbových a poruchových čt. To jsou ovšem problémy, které je možno řešit vždy jen ve spojitosti s investiční výstavbou, čímž se „bludný kruh“ uzavírá. Je zapotřebí opět investovat a získávat potřebné kapacity.

Velín transformovny a rozvodny 110/22 kV Chodov při zahájení provozu v roce 1979

Rozvodna 110 kV Chodov

Rozvodna Lhotka

Uvedme dále pro úplnost některé skutečnosti stojící za zmínku, které napomohly alespoň částečně řešit prohlubující se nesoulad mezi potřebami hlavního města a možnostmi podniku v 70.–80. letech:

- dokončení trasy C pražského metra, přeměna napětí v oblasti Prahy 1 a 2, jakož i modernizace centra města; to vše si vyžádalo urychlené zprovoznění nejmodernější transformovny 110/22 kV Praha-Střed v roce 1974,
- z hlediska nadřazené soustavy byl vybudován v roce 1975 v Řeporyjích pro hlavní město Prahu první napájecí bod 400 kV s transformátory 250 MVA a s rozvodnou 110 kV, která byla vybudována v předstihu v roce 1967; okruh vedení 110 kV sloužící pro napájení pražských rozvodů 110/22 kV má od roku 1976 přívody ze všech zdrojů nadřazené soustavy (elektrárna Mělník do rozvodny Sever II, vltavská kaskáda do rozvodny Jih, systém 220 kV do rozvodny Malešice),
- ze soustavy 220 kV mělo být uvedeno do provozu do konce roku 1978 druhé trafo 200 MVA 220/110 kV v transformovně Malešice s vedením 220 kV z rozvodny Čechy-Střed včetně,
- bylo vyzbrojeno příslušné pole 220 kV (podařilo se až v roce 1982); v dalším rozvoji nadřazené soustavy 400 kV bylo zajištěno zprovoznění vedení Čechy-Střed – Řeporyje v roce 1982 a osazení čtvrtého trafu v této rozvodně; k zabezpečení výkonů ze soustavy 110 kV do sítě 22 kV byly vybudovány rozvodny 110/22 kV Chodov, Holešovice, Jinonice a Pražáčka s příslušnými přívody 110 a 22 kV,
- v roce 1979 byla zprovozněna transformovna 110/22 kV Chodov v souvislosti s občanskou výstavbou Jižního Města a trasy metra C; rozvodna 110 kV je venkovního klasického provedení se třemi systémy přípojníc na zkratový výkon 5000 MVA,
- v roce 1980 byla zprovozněna transformovna 110/22 kV Holešovice; stavba rozvodny byla vyvolána potřebou nahradit stavbu nevyhovující Rozvodny Sever I, dále uvedením nové trasy metra do provozu a v neposlední řadě i stavbou nádraží Praha-Holešovice,
- rozvodna Jinonice byla uvedena do provozu až v roce 1985; byla postavena pro zajištění dodávky elektrické energie pro občanskou vybavenost Jihozápadního Města a průmyslových závodů v oblasti Jinonic,
- transformovna Pražáčka byla zapotřebí pro krytí potřebných výkonů centrální oblasti města, nové trasy metra B a zvýšeného odběru elektrické energie průmyslové oblasti Libně a Žižkova nejpozději v roce 1980. Výstavba transformovny Pražáčka 110/22 kV byla zahájena v roce 1981, do provozu byla dána v roce 1985.

V roce 1977 byly Středočeské energetické závody začleněny do koncernu ČEZ jako koncernový podnik.

Dalším opatřením, které vedlo k lepšímu využití denního diagramu zatížení, a tím i k rovnoměrnějšímu zatěžování rozvodné soustavy, bylo zprovoznění HDO Malešice v roce 1982 a HDO Řeporyje v roce 1986.

Obtížně se dařilo plnit také úkoly v sociální a personální oblasti, zejména v oblasti provozu, údržby, stavebně-montážní činnosti a v materiálně-technickém zabezpečení. I když STE, k. p., v rámci svých možností preferoval potřeby Rozvodného závodu Praha, přece jenom nemohl zcela zanedbat zájmy hospodářsky důležitého středočeského kraje. Z toho důvodu vzniká k 1. 1. 1982 rozdělením Středočeských energetických závodů, k. p., nový koncernový podnik Pražské energetické závody. Pracovníci dřívějšího rozvodného závodu Praha jsou převedeni do tohoto nově vzniklého subjektu. Krajský energetický podnik zůstává jako jediný v republice s jednostupňovým řízením.

Podnik se přemísťuje z původního sídla závodu v Praze 2 na Fügnerově nám. č. 5 do administrativní budovy v Praze 10, Na hroudě 19 (dříve sídlo Energoinvestu). Ostatní pracovní prostory a sociální zařízení zejména pro pracovníky poruchových a údržbových čet zůstávají bez podstatných změn.

